

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	GUISSONA
Edifici	Parròquia de Santa Maria
Direcció	
Coordenades	41.78511 1.28903
Protecció	Bé Cultural d'Interès Nacional Identificador: IPA-395

Descripció

Altitud: 484 metres.

Església neoclàssica aixecada entre el 1776 i el 1880. Consta de tres naus, molt llargues i amples, de quatre trams, la central coberta amb cúpules bufades, les laterals amb voltes de llunetes; té transsepte, la capçalera recta, i un cancell amb un petit cor al seu damunt. L'altar major, amb grades d'accés, està tancat per una balustrada.

La façana principal, orientada a ponent, plena de detalls decoratius, és un exemplar excepcional del temps: un portal en arc de mig punt dovellat i acanalat a l'intradós sobre senzilles impostes i muntants carreuats i flanquejats per fines columnes estriades sobre pedestals i amb capitells de decoració vegetal estilitzada que sostenen un arquiteu i, al damunt, una fornícula amb imatge acompanyada per altres dues figures a banda i banda. Una motllura destacada per damunt la fornícula divideix la façana en dues zones; unes pilastres recorren la façana de dalt a baix i també senyalen tres zones verticals; en la part superior de cadascuna apareix una finestra en arc de mig punt la central i rectangulars les altres; estan emmarcades per fines pilastres amb entaulament i pinacles adossats al mur. Al capdamunt de tot corona el frontis una cornisa motllurada amb una curvatura convexa al centre que forma una espadanya de tres ulls amb tres grans pinacles als angles; és còncava a les ales. De dalt a baix el frontis, ja queda senyalat, està recorregut per dues pilastres per banda amb dos grans pinacles al cim; les pilastres marquen tres zones que es corresponen amb la divisió del temple en tres naus; es repeteixen a les cantoneres. Al davant del portal, unes poques grades faciliten l'accés a l'entrada. Els seus murs són de carreus ben escairats de pedra groguenca.

Dimensions: 47'57 x 8'74 x 18'07 metres respectivament de llargada, amplada i alçada; l'amplada total de les tres naus fa 19'89 metres; la cúpula rebaixada del creuer no té tanta alçada com les voltes de la nau i fa 17'37 metres.

Arquitectes: mestres d'obres Josep Burria i fills de Lleida; Marià Enrich de Barcelona i Tomàs Bertran i Ramon Mas.

Guarda a la capella de la Mare de Déu del Claustre un retaule barroc del 1680 i una imatge de pedra policromada de principis del segle XIV amb Maria i el Nen ambdós de peu dret; també conserva una imatge de la Mare de Déu de la Salut del 1700 i escaig, i el retaule major barroc del 1666; té dues belles piques beneiteres amb peus de marbre tornejats i de boca circular amb imatges romanes sobre la boca i encastades a les pilastres que flanquegen els muntants interiors del portal.

Campanar neoclàssic coetani del temple. Té planta quadrada (8'00 x 8'00 m) i està coronat per una senzilla cornisa amb gàrgoles i un terrat amb balustrada i pinacles als angles; al seu damunt s'aixeca una petita torrella quadrada de tres metres d'alçada amb cornisa i teulada a quatre vents amb campanes per les hores i quarts en el seu interior. La cel·la, separada per una fina motllura del primer cos, té una finestra a la cara frontal i a la posterior, i dues a les altres cares; tenen arc de mig punt i balustrada; un rellotge d'esfera està situat a mitja alçada del primer cos.

S'entra a l'interior del campanar per una estreta porta oberta al centre de la nau lateral dreta. L'escala és estreta i té graons de pedra picada força gastats; va de paret a una pilar quadrat central; des d'un primer pis els graons són d'obra amb marge de fusta; els diversos pisos que es troben estan coberts per voltes de canó; a partir del tercer l'escala es transforma i és de cargol amb graons de pedra picada. La cel·la és espaiosa; fa 6'86 x 6'21; el seu terra és de còdols sense picar i la coberta té una volta de nervis sense plements que, poc més amunt, la cobreix un sostre de maó sobre biguetes metàl·liques que es recolza en la clau de volta; al centre de la cel·la hi ha un cilindre d'obra per l'interior del qual hi puja una nova escala de cargol que en arribar prop del sostre segueix per una escala de fusta sobre biguetes que arriba, ja fora del cilindre, a una trapa que dona accés al terrat.

Tres campanes pengen de les finestres, una de gran, una altra de mitjana i una de petitona. Situació: adossat al mur sud, força endarrerit respecte del frontis, coincidint amb el segon tram de la nau lateral.

Alçada: 34'00 metres; dificultats urbanístiques i arquitectòniques fan molt difícil la mesura; m'he refiat de la informació que m'ha facilitat un gran coneixedor dels valors artístics i

Campanes	<p>El campanar de Guissona és un exemple de mala gestió de les campanes. Una conserva el jou de justa, l'altra el té metàl·lic, possiblement de MURUA, i la major el té de MANCLÚS. Les campanes estan engabiades, de manera que la sala està protegida de la brutícia dels ocells, però les campanes estan extremadament brutes. A més tot moviment de les campanes queda impedit per les malles de protecció. I el moviment tradicional no era una casualitat: les campanes fixes o en moviment transmeten diversos estats d'ànim, diferents missatges. Els cables de connexió dels electromalls, únics mecanismes en funcionament, pengen pel mig de la sala com si fossin cordes per penjar la roba a seca.</p> <p>Sols la campana major té un cable al batall, segurament per tocar quan falla l'electricitat, però el conjunt ni representa un model català de tocs, ni es pot tocar manualment, la qual cosa suposa la millor manera de comunicar i expressar-se a través de les campanes. I finalment aquestes, que són objectes sagrats, ja que junt als calces són els únics objectes de culte beneïts, són exposades a la brutícia i al mal manteniment, a causa de la xarxa que impedeix acostar-s'hi.</p> <p>Nota de Francesc LLOP i BAYO (09-03-2016)</p>
Fotos	19
Tocs actuals de campanes	
Conservació, manteniment	
Propostes	
Autors de la documentació	CIURANA I ABELLÍ, Blai
Data	26-04-2025

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
Cel·la de campanes	Ave Maria (1)	QUINTANA, CAMPANAS	1993	41.7	42
Cel·la de campanes	Campana mitjana (2)	PEREA, VIUDA DE ÀNGEL	1950ca	81.2	310
Cel·la de campanes	Maria del Claustre (3)	MANCLÚS, SALVADOR	1952	118.7	968
Façana	Campana petita	BARBERÍ	2000ca	40	37
Façana	Campana mitjana	BARBERÍ	2000ca	45	53
Façana	Campana gran	BARBERÍ	2000ca	50	72

Terrat	Santa Maria; campana dels quarts (A)		1624	64	152
Terrat	Mare de Déu; campana de les hores (B)	MESTRES	1793	95	496

Información completa: [Parròquia de Santa Maria - GUISSONA \(CATALUNYA\)](#)

PDF (15-06-2026)